

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проекту Закону про рейтингування (реєстр. № 5819 від 22.07.2021, н.д. Підласа Р.А.)

Комітет розглянув проект Закону на своєму засіданні 12 жовтня 2021 року (протокол № 86) відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України.

1. Загальна характеристика законопроекту

Метою законопроекту, як зазначено в пояснювальній записці до нього, є встановлення правових засад визначення рейтингів та їх використання, приведення діяльності рейтингових агентств в Україні у відповідність до вимог Регламенту ЄС № 1060/2009, встановлення відповідальності для рейтингових агентств за порушення вимог законодавства.

Зазначені зміни направлені на покращення інвестиційного клімату в Україні, пожвавлення інвестиційних процесів, мінімізацію ризиків на ринках капіталу.

2. Належність законопроекту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Проект Закону за предметом правового регулювання належить до сфери фінансових послуг, що відповідно до Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18 березня 2004 року № 1629-IV належить до пріоритетних сфер, в яких здійснюється адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу та охоплюється зобов'язаннями України передбаченими у рамках Глави 6 «Заснування підприємницької діяльності, торгівля послугами та електронна торгівля» Розділу IV «Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – Угода про асоціацію).

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

За результатами правового аналізу проекту Закону щодо його відповідності *acquis* ЄС та Угоді про асоціацію слід зазначити таке.

Відповідно до положень *статті 133 Угоди про асоціацію*, Сторони визнають важливість наближення чинного законодавства України до законодавства Європейського Союзу. Україна забезпечить поступове приведення у відповідність своїх чинних законів та майбутнього законодавства до *acquis* ЄС. Таке наближення розпочинається з дати підписання цієї Угоди та поступово поширюватиметься на всі елементи *acquis* ЄС, зазначені у *Додатку XVII* до цієї Угоди.

Доповненням XVII-2 «Правила, що застосовуються до фінансових послуг» *Додатка XVII Угоди про асоціацію* визначено, що у сфері цінних паперів мають бути прийняті відповідні положення, зокрема, Регламенту (ЄС) №1060/2009 Європейського Парламенту та Ради від 16 вересня 2009 року щодо Кредитних Рейтингових Агентств (OJ L 302, 17.11.2009, р. 1–31) (далі – Регламент 1060/2009, або Регламент). Строк імплементації – протягом 4 років з дати набрання чинності Угодою про асоціацію.

Порівняльний аналіз законопроекту щодо його відповідності проводився до кодифікованої версії Регламенту 1060/2009 (в редакції від 01.01.2019 р.).

Запропоновані в статті 2 визначення понять «кредитний рейтинг», «провідний рейтинговий аналітик», «рейтингове агентство», «рейтинговий аналітик», «рейтингова діяльність», «рейтингова категорія», «рейтингований суб'єкт» узгоджуються з наведеними в частині першій статті 3 Регламенту відповідними визначеннями.

Положення пункту 3 частини першої статті 3 законопроекту щодо незалежності рейтингового агентства від будь-якого зовнішнього чи внутрішнього впливу при здійсненні рейтингової діяльності відповідає положенням частини першої статті 6 Регламенту.

Частиною другою статті 3 законопроекту визначено, що в своїй діяльності рейтингові агентства керуються власно розробленими методиками визначення рейтингових оцінок, які ґрунтуються на принципах, передбачених частиною 1 цієї статті – таке положення узгоджується з положеннями статті 8 Регламенту.

Частиною першою статті 7 законопроекту передбачено, що рейтингове агентство зобов'язане пройти авторизацію та здійснювати діяльність відповідно до вимог цього Закону, якщо таке рейтингове агентство має намір присвоювати публічні кредитні рейтинги. Таке положення відповідає нормам частини першої статті 14 Регламенту.

В статті 10 законопроекту наведено підстави щодо відкликання авторизації авторизованого рейтингового агентства (далі – АРА). Зазначені підстави узгоджуються з наведеними в статті 20 Регламенту підставами.

Вимоги до незалежності АРА та уникнення ними конфлікту інтересів (стаття 11 законопроекту) відповідає положенням статті 6 Регламенту.

Положення частини третьої статті 11, якою встановлено, що аутсорсинг важливих операційних функцій не повинен призводити до зниження якості внутрішнього контролю АРА та здатності НКЦПФР здійснювати нагляд за

дотриманням АРА вимог цього Закону – відповідає положенням статті 9 Регламенту.

Встановлені в статті 15 законопроекту вимоги до персоналу АРА узгоджуються з вимогами наведеними в статті 7 Регламенту.

Вимоги до використання методології, моделі та ключових рейтингових припущень рейтинговим агентством визначені в статті 17 законопроекту узгоджуються з положеннями статті 8 Регламенту.

Порядок оприлюднення та представлення публічних рейтингів, який зазначено в статті 22 законопроекту, відповідає положенням статті 10 Регламенту.

Правила оприлюднення кредитних рейтингів і прогнозів рейтингів, які визначено в статті 23 законопроекту, узгоджуються з положеннями Розділу D Додатку I Регламенту.

Порядок надання регулярної інформації про АРА, зазначений в статті 24 законопроекту, відповідає положенням Розділу E Додатку I Регламенту.

Вимоги до звіту про прозорість АРА, про які зазначено в статті 25 законопроекту відповідають положенням Розділу E Додатку I Регламенту.

Встановлені в статті 36 законопроекту вимоги до збереження професійної таємниці на ринку рейтингування відповідають визначеним вимогам зазначеним в статті 32 Регламенту.

Положення статті 37 законопроекту щодо міжнародного співробітництва в галузі обміну інформацією з компетентними органами інших країн узгоджуються з положеннями статті 27 Регламенту.

Встановлені в статті 38 законопроекту розміри фінансових санкцій потребують перегляду у зв'язку з положеннями статті 36 Регламенту, в якій зазначено, що передбачені штрафні санкції повинні бути ефективними, відповідати порушенням та мати стримуючий ефект.

Порядок оприлюднення НКЦПФР інформації про порушення законодавства на ринку рейтингування, встановлений в статті 41 законопроекту, відповідає положенням частини другої статті 36 Регламенту.

Визначені в статті 43 законопроекту обов'язкові платежі на ринку рейтингування відповідають видам платежів встановленим в статті 19 Регламенту.

Положеннями частини першої статті 44 законопроекту встановлено, що сума адміністративного платежу для сплати окремими рейтинговими агентствами, які подали заявку на авторизацію, повинна бути пропорційна складності заявки на авторизацію та розміру рейтингового агентства. Разом цим, таке положення потребує доопрацювання з умовами щодо пропорційності, що наведені в частині другій статті 19 Регламенту, а саме, що сума плати, що

стягується з кредитно-рейтингового агентства, повинна покривати всі адміністративні витрати та бути пропорційною обороту відповідного кредитного рейтингового агентства.

Положення законопроекту частково відповідають положенням Регламенту 1060/2009, зокрема: в проекті акта при визначені поняття «провідний рейтинговий аналітик», проте не враховано його завдання щодо переговорів загалом щодо кредитного рейтингу фінансового інструменту, емітованого таким емітентом (стаття 3(1)(e) Регламенту); в частині організаційних вимог до авторизованих рейтингових агентств: так положеннями Регламенту встановлено, що лише незалежним членам адміністративного або наглядового органу компенсація не пов'язана з результатами діяльності кредитного рейтингового агентства та формується в такий спосіб, який забезпечує незалежність їх рішень, в той час як положеннями проекту акта встановлено, що така винагорода передбачена для всіх членів наглядової ради (Секція А (1) Додатку I Регламенту), в частині незалежності комплаєнс підрозділу актом права ЄС встановлено, що підрозділ з дотримання вимог законодавства працює незалежно, в той час як проектом акта встановлено, що комплаєнс підрозділ або комплаєнс офіцер не може бути підпорядкований виконавчому органу (таким чином залишаючи відкритим питання щодо підпорядкованості іншим органам), а також зазначено, що керівник комплаєнс підрозділу (комплаєнс офіцер) призначається наглядовою радою авторизованого рейтингового агентства і є підпорядкованим та підзвітним безпосередньо голові наглядової ради (Секція А (5) Додатку I Регламенту); в частині регулярної інформації про авторизоване рейтингове агентство: в частині складання річної інформації у проекті акта відсутні положення, щодо необхідності розкриття інформації про 20 найбільших клієнтів, та в частині визначення терміну «клієнт» для цілей підпункту (Секція Е Додатку I Регламенту); в частині порядку авторизації, зокрема проектом акта не врахована вимога щодо того, що кредитне рейтингове агентство подає свою заявку мовою, яка вимагається згідно з законодавством держави-члена перебування, а також мовою, прийнятною у сфері міжнародних фінансів (стаття 15 Регламенту).

Законопроектом в певній мірі не врегульовано понятійний апарат, зокрема поняття: «держава-члена перебування» (стаття 3 (1) (c) Регламенту), «регуляторні цілі» (стаття 3 (1) (g) Регламенту), «фінансовий інструмент» (стаття 3 (1) (k) Регламенту), «структурований фінансовий інструмент» (стаття 3 (1) (l) Регламенту), «група кредитний рейтингових агентств» (стаття 3 (1) (m) Регламенту); також не врегульовані положення щодо: еквівалентності та сертифікації, що ґрунтується на еквівалентності (стаття 5 Регламенту); передачі важливих операційних функцій стороннім виконавцям (стаття 8 Регламенту);

перевірки компетентними органами заявок про реєстрацію групи кредитних рейтингових агентств (стаття 17 Регламенту); заходів з нагляду зі сторони компетентних органів, інших, ніж компетентний орган держави-члена перебування (стаття 25 Регламенту); співробітництва у випадку подання запиту про проведення виїзних перевірок або розслідувань (стаття 28 Регламенту); колегії компетентних органів (стаття 29 Регламенту); делегування завдань між компетентними органами (стаття 30 Регламенту); розкриття інформації з третіх країн (стаття 35 Регламенту).

Крім зазначеного вище, законопроект потребує: уточнення в частині визначення поняття «контроль» (стаття 3 (1) (j) Регламенту) – чи стосується це лише материнських та дочірніх компаній; уточнення чи враховують зазначені статтею 8 законопроекту дані порядок відшкодування та оцінки результатів діяльності, що має бути складовою інформації під час подання заявки про реєстрацію (Додаток II (13) Регламенту); врахування застереження щодо того, що Компетентні органи можуть використовувати повноваження, зазначені у першому абзаці, лише по відношенню до кредитних рейтингових агентств, осіб, залучених до кредитної рейтингової діяльності та пов'язаних третіх сторін, третіх сторін, яким кредитні рейтингові агентства передали окремі функції або види діяльності, та осіб, іншим чином пов'язаних з кредитними рейтинговими агентствами або кредитною рейтинговою діяльністю (стаття 23 Регламенту).

4. Висновок Комітету з питань інтеграції України до ЄС

Проект Закону про рейтингування (реєстр. № 5819 від 22.07.2021, н.д. Підласа Р.А.) **за своєю метою не суперечить Угоді про асоціацію, але потребує доопрацювання**, зокрема, з метою врахування зазначених положень Регламенту 1060/2009.

Голова Комітету

І.О. КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ

ЕАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E007FC38E00
Дійсний до: 20.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/06-2021/339454 від 03.11.2021

692355